

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie
voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Verzonden per email: cie.vws@tweedekamer.nl

DATUM

7 september 2023

KENMERK

B20230907MK

BETREFT

Commissiedebat
gehandicaptenbeleid
14 september 2023

BIJLAGEN

CONTACT

Theo van Uum

TELEFOON

06-15035170

E-MAIL

thvanuum@vgn.nl

Geachte leden van de vaste commissie,

Op 14 september voert u een debat over het gehandicaptenbeleid. Op uw agenda staan 16 punten, onder andere de Toekomstagenda, het VN-verdrag en Onbeperkt Meedoen. Voor de leden van de VGN en voor mensen met een beperking zijn dit belangrijke onderwerpen. Zorgaanbieders in de gehandicaptenzorg spannen zich hier dagelijks voor in. Onze visie2030, die we eerder met u deelden, richt zich op onbeperkt meedoen voor mensen met een beperking en op een toegankelijke samenleving.

In deze brief en voor dit debat vragen we echter uw aandacht voor een probleem dat de sector momenteel sterk raakt. We hebben dringend uw hulp nodig om hiermee om te gaan.

[De gehandicaptenzorg verkeert financieel in zwaar weer](#)

Door een aantal factoren is het voor onze leden steeds moeilijker om voldoende zorg van goede kwaliteit te blijven leveren en voorbereid te zijn op wat de toekomst van ons vraagt:

- De krappe arbeidsmarkt en het opgelopen ziekteverzuim maken het uitermate moeilijk om de roosters adequaat in te vullen, waardoor we steeds meer genooddaakt zijn om duur flexibel personeel in te huren.
- De oplopende bouwkosten maken het investeren in gebouwen moeilijker, terwijl investeren in duurzaamheid en zorgverzwaren nodig is.
- De oplopende energiekosten raken veel van onze leden hard.

Meer gedetailleerde [informatie](#) over deze problemen kunt u vinden op de website van de VGN. De [zorgbarometer](#) van EY bevestigt dit beeld. In de [Volkskrant](#) spreekt EY zelfs over een "perfect storm" aan financiële problemen. We zien nu al bij veel van onze leden rode cijfers, waardoor kwaliteit en toegankelijkheid van de gehandicaptenzorg in het geding

Bezoekadres

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres

Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030 273 93 00

E info@vgn.nl

vgn.nl

kunnen komen. Dit knelt het meest in gevallen waar complexe zorg nodig is, zorg waar geen passende tarieven voor beschikbaar zijn.

Is dat te veel gevraagd: een passende zorgwoning voor je zoon?

De allergrootste droom van Sabrina is een passende woonplek in de omgeving Amsterdam voor haar 21-jarige zoon Ernst, die intensieve begeleiding nodig heeft. ‘Het voelt alsof we iets heel groots, iets onmogelijks vragen.’ Vaak komt Ernst nog niet eens op een wachtlijst van tien jaar te staan vanwege de te lage VG7-zorgtarieven die zorgorganisaties van het zorgkantoor krijgen. Ondertussen wordt het steeds zwaarder om Ernst thuis te begeleiden. De gezinsleden kunnen nauwelijks met elkaar praten als Ernst thuis is. Dat levert hem te veel prikkels op met kans op woedeaanvallen. [Lees hier het uitgebreide verhaal.](#)

Vooruitblik 2024-2025: de problemen nemen toe

VWS wil bezuinigen op de gehandicaptenzorg

Als we vooruitkijken dan zien we dat VWS drie verschillende bezuinigingen voor ons in petto heeft. Deze zijn wat ons betreft onverantwoord en kunnen niet anders dan ten koste gaan van kwaliteit en toegankelijkheid. Er wordt vanaf 2024 bezuinigd op alle zorgtarieven, specifiek op de huisvestingstarieven en vanaf 2025 ook op de tarieven voor de behandel functie. In de onderstaande tabel vindt u de bedragen voor de gehandicaptenzorg:

Maatregel	Korting 2024	Korting 2025	Korting 2026 ev
Meerjarig contracteren	-43 mln	-86 mln	-51 mln
Aanpassing NHC	-40 mln	-40 mln	-40 mln
Overheveling behandeling		-66 mln	-66 mln
Totaal	-83 mln	-192 mln	-157 mln

De krapte op de arbeidsmarkt neemt verder toe

Op basis van arbeidsmarktprognoses zien we de komende jaren de krapte verder toenemen. De gehandicaptenzorg investeert in een adequate CAO, modern werkgeverschap en flexibele roosters. Deze inspanningen blijken echter niet genoeg te zijn. Een van de verklaringen daarvoor is dat voor medewerkers het zelfstandig ondernemerschap (ZZP) nu financieel vaak aantrekkelijker is dan werken in loondienst. Dit tij te keren vereist een krachtig overheidsbeleid, onder meer gericht op handhaven van de wet DBA. Ook is van cruciaal belang dat de kloof tussen de zorgsalarissen en de markt niet verder oploopt, zoals in 2023 door een ramingsfout bij de loonstijging het geval is. We hebben als samenwerkende zorgbranches [gevraagd](#) om de OVA hierop aan te passen. Dat vraagt om een toename van de OVA met 0,7%.

De administratieve lastendruk wordt niet echt aangepakt

De VGN wil de administratieve lastendruk graag terugdringen en werkt mee aan de Ontregelaanpak van VWS. Wat we echter missen is een aanpak van de oorzaak van het probleem. We noemen hier als voorbeeld de regeldruk in het [sociaal domein](#): een van onze leden heeft in de systemen 12.500 verschillende registratieopties nodig om aan alle eisen van de gemeenten te voldoen. En dat terwijl het eigenlijk maar om een paar vormen van zorg gaat.

De minister beschikt met de [Wet wijziging Jeugdwet, WMO 2015 en Zorgverzekeringswet inzake het verplichten van gemeenten tot samenwerking en lagere uitvoeringslasten](#) over een instrument om de inkoop-eisen te harmoniseren, maar wil dit niet inzetten.

'Mag onze zoon Youp er eigenlijk wel zijn?'

Het verhaal van Saskia, de moeder van Youp, laat zien hoe complex het zorgsysteem voor mensen met een beperking kan zijn. De schotten tussen de verschillende zorgdomeinen en alle administratieve vereisten maken het ingewikkeld om tot passende oplossingen te komen en om vroegtijdig de juiste hulp te verkrijgen. Saskia vertelt hoe uitputtend dit voor ouders is en wat het traumatisch effect hiervan is op haar zoon: 'Hij is kapot'.

[Lees hier het uitgebreide verhaal](#)

Investeren in duurzaamheid wordt niet gefaciliteerd

De VGN heeft in 2022 de Green Deal zorg 3.0 ondertekend. We omarmen de concrete en ambitieuze doelen gericht op een duurzame zorgsector. We willen in 2030 onze CO2 uitstoot met 55% verminderen en ons grondstofgebruik met 50% terugbrengen. Om deze doelen te kunnen bereiken hebben we echter hulp nodig. Onder regie van VWS zijn daarom door TNO berekeningen gemaakt welke investeringen nodig zijn om onze gebouwen aan te passen. Helaas is van deze middelen vervolgens [maar een fractie](#) beschikbaar gesteld. In combinatie met de bezuinigingen op de huisvestingscomponent en de financiële problemen in de sector zorgt dit onvermijdelijk voor het niet doorgaan van de noodzakelijke investeringen.

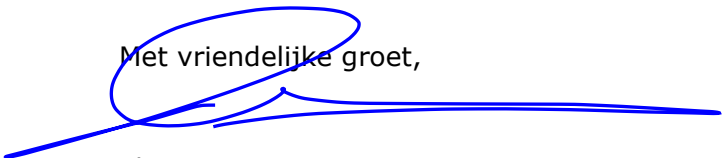
Kunt u ons helpen - wat is er nu nodig?

We hopen dat deze brief u voldoende informatie verschaft om met de minister in gesprek te gaan over de huidige en verwachte financiële problemen in de gehandicaptenzorg. We verzoeken u om de minister het volgende te vragen:

- Zie af van de voorgenomen bezuinigingen voor 2024 en 2025 voor meerjarenafspraken, huisvesting (NHC) en behandeling;
- Stel de middelen beschikbaar die nodig zijn om de OVA-ramingsfout uit 2023 te herstellen;
- Zorg voor adequate tarieven voor de doelgroep VG7;
- Help ons om echt te kunnen investeren in de doelen van de Green Deal;
- Maak gebruik van de beschikbare wet om de administratieve lasten in het sociaal domein substantieel terug te dringen;
- Zorg voor een maatwerkregeling energie 2023.

We lichten de punten uit onze brief graag verder aan u toe. Ook komen we erop terug in de voorbereiding van de behandeling van de VWS-begroting.

Met vriendelijke groet,

A blue handwritten signature, appearing to be 'Theo van Uum', is written over the text 'Met vriendelijke groet,' and extends across the line.

Theo van Uum
Directeur VGN